

کتاب

اولین اقدام بزرگ پتروشیمی بعد از انقلاب

اتفاقاً وقتی استقراض صورت می‌گیرد، وفور اتفاق می‌افتد و در کوتاه مدت تأثیر مثبتی بر اقتصاد می‌گذارد اما بازپرداخت اقساط در سال‌های بعد به تراز ارزی کشور فشار می‌آورد و از آن به بعد تنگناها آغاز می‌شود. اگر من در ابتدا با این استقراض‌ها موافقت کنم گشایش‌هایی در بازار کالا و واردات صورت می‌گیرد و من وجیه المله و مدیری قوی تلقی می‌شوم اما بعدها مشکل ایجاد می‌شود

پتروشیمی اراک پروژه بزرگی بود با ۱٫۲ میلیارد دلار برآورد اولیه هزینه سرمایه‌گذاری در بودجه کل کشور، ردیف آن حذف شده بود.

در شورای پول و اعتبار هم در سال ۱۳۶۵ نسبت به آن راه‌حلی ارائه نشده بود. آقای قاسمی که چند ماهی بیشتر از مسئولیت ایشان در بانک ملی ایران نمی‌گذشت، خود داوطلبانه با مدیرعامل وقت شرکت ملی پتروشیمی تماس گرفت و اعلام کرد در صورتی که توجیه فنی و مالی طرح محرز شود، بانک ملی مسئولیت حمایت مالی آن را به عهده می‌گیرد.

این کار بعد از پیروزی انقلاب اسلامی اولین کار بزرگ پتروشیمی بود که به همت وزارت نفت (آقای آقازاده وزیر نفت بود) و شرکت ملی پتروشیمی و بانک ملی ایران انجام شد، آن هم در زمان فشار جنگ تحمیلی حمایت من از این پروژه بویژه آنچه در ارتباط با بانک ملی ایران مطرح بود حمایت مدیریتی کلان از یک مدیریت جهادی الگو بود.

یادم هست این واقعه در رسانه‌های خارجی هم در آن برهه انعکاس وسیعی پیدا کرده بود.

نظر موافق هاشمی رفسنجانی درباره استقراض از خارج

با وجود مخالفت من به عنوان وزیر اقتصاد با استقراض از خارج و تبعات آن برای کشور، برخی نمایندگان مجلس از جمله آقای هاشمی رفسنجانی به عنوان رئیس مجلس با استقراض موافق بودند

در شماره‌های پیشین ایران اقتصادی به بخش‌هایی از جلد دوم کتاب محرمانه‌های اقتصاد ایران که مربوط به تحولات اقتصادی کشور در سال‌های ۶۴ تا ۶۸ است پرداخته شد و خاطراتی از نحوه اداره اقتصاد کشور و شکل‌گیری برخی اقدامات اقتصادی پس از انقلاب در وزارتخانه‌ها و بانک‌ها از سوی محمدجواد ابروانی - وزیر اقتصاد آن سال‌ها - مطرح شد. در شماره امروز مباحث مربوط به استقراض خارجی و گفت‌وگوهای بین دولت و مجلس و همچنین نحوه تأمین ارز واردات در شرایط جنگی مطرح شده است.

سائبه و عدم نگرانی از به خطر افتادن موقعیت‌های اعتباری دنیوی و به پاس حرمت خون شهیدان رضایت خالق را بر همه چیز ترجیح دادید تشکر و قدردانی می‌نمایم. از خداوند متعال خواستاریم که همواره در پاسداری از ارزش‌های خویبار انقلاب اسلامی موفق و مؤید باشید.»

اصل این نامه را نمایندگان به نخست‌وزیر دادند و وی نیز در تاریخ ۱۳۶۸/۱۱/۱۳ خطاب به بنده در حاشیه نامه نوشت: «برادر گرامی ابروانی؛ اینجانب نیز به سهم خود از موضع‌گیری صریح و روشن شما که از دیدگاه دولت دفاع کردید تشکر

می‌کنم. ان شاء الله خداوند متعال به شما اجر بدهد و به همه ما توفیق در دفاع از ارزش‌های اسلامی و استقلال کشور را عنایت فرماید.» و رونوشت آن را به اعضای دولت دادند.

● نظر مرحوم نوربخش و روغنی زنجانی در مورد استقراض از خارج چه بود؟

این را یادآوری کنم که مرحوم نوربخش آن زمان دیگر رئیس کل نبود و در کمیسیون برنامه و بودجه مجلس حضور داشت. وی موافق استقراض بود و حتی در مجلس هم در دفاع از استقراض صحبت کرد. آقای روغنی

زنجانی هم در کلیت از نظر نوع نگاه با نوربخش همراه بود. هر چند آقای زنجانی در حوزه کارشناسی ریزی‌بینی و دقت‌های خاص خودش را همواره داشت و بعضاً اسیر نگاه‌های متصلب نبود و در حوزه استقراض خارجی به صراحت از وی چیزی نشنیدم.

ضمن اینکه نظر موافق آقای هاشمی رفسنجانی درباره استقراض به عنوان رئیس مجلس بر همه آشکار بود. وقتی من در مخالفت با استقراض حرف زدم، این صحبت بنده قانوناً باید در روزنامه رسمی چاپ می‌شد، چرا که روزنامه رسمی همه مذاکرات را چاپ می‌کرد اما با کمال تعجب در این مورد خاص این اتفاق نیفتاد. اگرچه اتفاقات مجلس در روز قبل و بعد از آن مثل روال سابق در روزنامه رسمی چاپ می‌شد اما حرف‌های آن روز من در جلسه علنی مجلس به چاپ نرسید. این بار هم با پیگیری‌هایی که انجام دادم نهایتاً در روزنامه رسمی آن

روز، چاپ و منتشر شد. در آن شرایط ایران کم‌بدهی‌ترین کشور جهان بود و یکی از نقاط قوت ما ارزش اعتباری بالا و ظرفیت بالای کشور برای وام‌گیری بود، چرا که کشور ما به هیچ وجه جزو کشورهای بدهکار محسوب نمی‌شد. در صحبت‌های آن روز مجلس در رابطه با استقراض هم گفتم: «اتفاقاً وقتی استقراض صورت می‌گیرد، وفور اتفاق می‌افتد و در کوتاه مدت تأثیر مثبتی بر اقتصاد می‌گذارد اما بازپرداخت اقساط در سال‌های بعد به تراز ارزی کشور فشار می‌آورد و از آن به بعد تنگناها آغاز می‌شود. اگر من در ابتدا با این استقراض‌ها موافقت کنم گشایش‌هایی در بازار کالا و واردات صورت می‌گیرد و من وجیه المله و مدیری قوی تلقی می‌شوم اما بعدها مشکل ایجاد می‌شود.»

طی یک سخنرانی مقتدرانه و با صلابت نه تنها اسمی از وام و اعتبار نیاوردم، بلکه اعلام کردم که نظام پولی

